

ཁེས་བྱའི་རིགས་ལ།

23

མི་ཤིགས་དཔེ་ལྟན་ཁང་།

སྒྲོ་བཟང་ནོར་བུ་སྐྱེད་ཀྱིས་བྱ་དག་བཏང་བ།
དཔེ་སྤྲིན་འགན་ཁུར་བ། ཟུར་ཁོ།

གེས་བྱའི་ཐེགས་མ།

(དེབ་ 23 པ)

*

《གེས་བྱའི་ཐེགས་མ》ཙམ་སྤྲིན་ཚུང་གིས་ཙམ་སྤྲིན་བྲས།

མི་དུགས་དཔེ་སྤྲིན་ཁང་གིས་བསྐྱུན་པ།

1985 ལོའི་ཟླ 7 པར་པར་གཞི་ 1 བ་བསྤྲིན་པ།

1985 ལོའི་ཟླ 7 པར་པེ་ཅིན་ལ་པར་ཐངས་ 1 བ་བསྐྱུབ་པ།

དེབ་རྩིས་མུ་ 0.34

དཀར་ཆག

ལྷ་ཆགས་ཆན་རིག

ལྷ་རིགས་ལྷ་ཆེད་དང་འཕེད་ཆེད། མཁའ་ལྷན་ལྷ་ཆས་བཟུང་། (4)

བོད་ཆོས་ལྷ་ཆགས་བར་མང་དང་བོ། བོད་ལྷན་མེ་རྟོག་གིས་བཟུང་། (13)

ལྷ་བ་ལྷན་བའི་རྒྱ་ཆེད་ལག་ཤོས། བཟུང་བཟང་ལྷན་ལྷ་བཟུང་། (15)

ཆན་རིག་དང་ལག་ཅུ།

བུ་ཆ་ལྷ་འཕེད་ཆེ་བའི་བ་བར་ལྷ་ཆེན། ལྷ་བཟང་ནོར་བུ་བཟུང་། (18)

འབྲུགས་གང་གི་རྒྱ་ཆས། ལྷ་ལ་མ་ལྷན་ལྷ་བཟུང་། (25)

“ན་ལྷ་མི་ཆོར་བའི་མི”མཆོར་གཏམ། བཟུང་ན་ལྷ་མི་རྟོག་གིས་བཟུང་། (29)

ཆེན་ལྷ་བའི་མེ་རྟོག་གི་ལྷ་རྟོག་ཁ། བོད་ཆེན་དཔལ་འབྲུག་ལྷ་བཟུང་། (34)

ཆེ་ཤིང་དང་ལྷ་ཆགས་བར་ལྷ་མཁའ་འབྲེལ། རྒྱ་ཆེན་རྒྱ་ཁོ་ལྷ་བཟུང་། (36)

དཀར་ཆག

[illegible]

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ अथ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ (४)

ཏྲ་སྒྱུར་གྱི་ཆ་ལྟར་བར་སྤྲད་ན།བློ་མེད་ཀྱིས་བར་སྤྲད་(13)

ཐག་བྱས་པའི་དོན་རྒྱུ་ལྟར་མཛུགས་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད། བཞུགས་པའི་ཕྱི་ལོ་ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་(15)

ཆན་ རིག་ དང་ ལག་ ཅུལ།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । (१८)

२। ३। ४। ५। ६। ७। ८। ९। १०। २४। २५। २६। २७। २८। २९। ३०। (२५)

“ਭਾਗਵਾਨੀ ਭੱਖਾ ਮਾਧੀ ਭੀਰੀ” ਭੱਖਾ ਭਾਗਵਾਨੀ ਮਾਧੀ ਭਾਗਵਾਨੀ ਭੀਰੀ ਭਾਗਵਾਨੀ (29)

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ मन्त्रः ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ (34)

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ (३६)

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । मन्त्रः ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । (४२)

$\frac{8\pi}{9} \cdot \frac{\sigma}{\rho} \left(\frac{m}{M} \right)^{\frac{1}{2}} \left(\frac{R}{r} \right)^{\frac{1}{2}} \dots \approx 0.8 \cdot \frac{\sigma}{\rho} \left(\frac{m}{M} \right)^{\frac{1}{2}} \left(\frac{R}{r} \right)^{\frac{1}{2}} | (46)$

[illegible]

ཀློང་ཁྱེད་ཀྱི་མཉམ་སྐྱེད་ཀྱི་མཉམ་སྐྱེད་..... བུ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་(52)

ཞིང་མཉམ་གྱི་འདུ་ལྷན་ཉམ་མཁོ་མཉམ་པ་མེད། རྒྱུ་མཉམ་གྱི་འདུ་རྒྱུ། (58)

ཐུགས་ཀྱི་ཆེན་མོས་སྐྱེ།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । (63)

འདྲ་སྟངས་འཕྲ་བའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས།

බුද්ධ, ඉන්ද්‍ර, බසවතු, පරි, ඉන්, භික්‍ෂු, ආ, ඉන්, පණ්ඩිත,..... ඉන්, ඉන්, ඉන්, පණ්ඩිත, (70)

ལྷན་ ཟུང་ ཨི་ རྟལ།

བའི་ཤིང་། བའི་ཆེན་པོ་འདུལ་བྱེད་པ། (77)

མང་ཐོས་བདུད་ཅི་འུ་ཐུག་པ།

四二、五、六、七、八、九、十、十一、十二、十三、十四、十五、十六、十七、十八、十九、二十、二十一、二十二、二十三、二十四、二十五、二十六、二十七、二十八、二十九、三十、三十一、三十二、三十三、三十四、三十五、三十六、三十七、三十八、三十九、四十、四十一、四十二、四十三、四十四、四十五、四十六、四十七、四十八、四十九、五十、五十一、五十二、五十三、五十四、五十五、五十六、五十七、五十八、五十九、六十、六十一、六十二、六十三、六十四、六十五、六十六、六十七、六十八、六十九、七十、七十一、七十二、七十三、七十四、七十五、七十六、七十七、七十八、七十九、八十、八十一、八十二、八十三、八十四、八十五、八十六、八十七、八十八、八十九、九十、九十一、九十二、九十三、九十四、九十五、九十六、九十七、九十八、九十九、一百、(84)

$m_1, m_2, \dots, m_n$, $\frac{m_1}{n}, \frac{m_2}{n}, \dots, \frac{m_n}{n}$, $\dots, \frac{m_{n-1}}{n}, \frac{m_n}{n}$. (85)

庚子年八月廿五日 庚子年八月廿五日 庚子年八月廿五日 (86)

ལྷན་སྐྱེལ་གྱི་ལྷན་པོ། ལྷན་པོ་གྲྭ་པ། (88)

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । ॥ १ ॥ (८९)

གྱུལ་ཁབ་ཁག་གི་གནས་ཚུལ།

ॐ नमः शिवाय ॥ ॐ नमः शिवाय ॥ (१०)

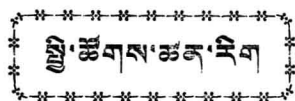
དཔ་སྒྲིལ་མ་ཤིང་མཉམ་པོ། དཔྱིན་ཅི་ནན།

[illegible]

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

५४/१६

ཕྱི་རིགས་ཕྱང་ཚུལ་དང་འཕེལ་ཚུལ།

ཕྱི་རིགས་ནི་ཆེན་ཚུལ་རབས་ཏུས་ཀྱི་ཏུ་ཞུ་རིགས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་བྱས་ཐོག་
ཆེན་དང་ཏན་ཚུལ་རབས་ཚུན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་ཉིས་སྟངས་ལྟག་ཙམ་རིང་སྤྱི་འཕེལ་དང་།
ཚུན་ཆད་མེད་པར་མི་རིགས་གཞན་དག་དང་རིགས་རྒྱུད་འབྲེས་ནས་འཕེལ་བ་ལས་
བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། 1982 ལོར་ཚུལ་ཡོངས་སུ་མི་བྱངས་ཡོངས་བྱུང་ཞིབ་བཤེར་
སྤྲུལ་ཅིས་བྱས་པ་ལྟར་ན། ཕྱི་རིགས་ཀྱི་མི་བྱངས་ཁྱོན་སྤྲུལ་ 936,703,824
ཡོད་པ་དེས་ཚུལ་ཡོངས་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་བྱངས་སྤྲུལ་འཕར་ཀྱི་ 93.3% ཟིན་
པས། ཕྱི་རིགས་ནི་ཀྱང་གོ་རི་མི་བྱངས་མང་གོས་ཀྱི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་མ་ཟད།
འཛམ་གླིང་ཐོག་ཏུ་མི་བྱངས་མང་གོས་ཀྱི་མི་རིགས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན། ཕྱི་སྐད་ནི་ཕྱི་
བོད་སྐད་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཞིག་རེད།

ཀྱང་གོ་ནི་འཛམ་གླིང་ཐོག་གིས་རིག་དང་སྤྲུལ་གྱི་ཚུལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན།
མིས་ཚུལ་གྱིས་ཁྲལ་ཁག་ཏུ་ཕྱི་བྱང་ཏུ་ཡོད་པའི་མིའི་རིགས་ཀྱི་རིག་པའི་འགྲུར་
རྒྱ་དང་ལོ་རྒྱུས་མ་བྱུང་གོང་གི་རིག་གནས་ཐོག་ནས་ཀྱང་གོ་རི་མི་རིགས་ཁག་ལས་
ཆེ་བ་ཆང་མ་ཀྱང་གོ་རི་ས་གཞི་ཆེན་པོ་རང་ནས་བྱུང་བའི་ར་འབྲུད་པ་དང་།
དེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་རྒྱ་ཆས་ཏུས་སྐབས་ཉིང་བའི་བར་ཏུ་ཕྱི་འབྲུད་བྱས་ཆོག་རྒྱ་ཆས་

ཏུས་སྐབས་གསར་པར་སླེབས་ཆེས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་གནའ་སྔ་མོའི་མེས་པོ་ནམས་པལ་
 ཆེ་བ་ལུང་ཅན་རི་པོའི་གར་རྩལ་དང་ཐའེ་ཅན་རི་པོའི་བྱ་བ་རྩལ་བར་གྱི་མ་ཆུའི་
 བར་རྒྱུད་དང་སྤྲད་རྒྱུད་ཏུ་འཆོ་གནས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས། ས་ཁུལ་དེའི་རྒྱུད་ཏུ་
 ཁྱབ་པའི་དབྱང་ཅའོ་རིག་གནས་དང་ལུང་ཅན་རིག་གནས་ནམས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་
 གནའ་སྔ་མོའི་མེས་པོའི་ལུང་བཞག་རིག་གནས་སུ་བཅུས་ཆག་པའི་རྩལ་འཛུགས་
 བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

བོ་རྒྱལ་ཡིག་རིགས་ནང་བཞོད་པའི་གནའ་སྔ་མོའི་བཤད་རྒྱུན་ཏུ་རྒྱ་རིགས་
 ཀྱི་མེས་པོ་གདོད་མའི་ཀྱང་ཉིའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཏུས་རབས་ལུན་རིང་བརྒྱད་རྒྱུང་...
 ཞིང་། ཉོང་ཉི་ཞེས་པ་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་མེས་པོ་སྔ་མོས་ཡིན་པའི་བཤད་སྒྲུབ་ཡོད་
 པས། བཤད་སྒྲུབ་དེའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་སྔ་མོ་ལྷན་མེས་པོ་དེ་མ་རྒྱུད་ནས་པ་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཏུས་རྒྱུད་སྔ་མོ་ག་ཏུ་རྒྱུར་པས་མ་ཆད། སྔ་མོ་ག་ནམས་མནའ་འབྲེལ་ཏུ་
 རྒྱགས་པའི་ཏུས་སྐབས་སུའང་སླེབས་ཟིན་པ་མཆོན་པ་རེད། ཏུས་མིང་ཅི་ཟེར་
 པའི་ཉོང་ཉིའི་སྔ་མོ་ག་གིས་ཏུས་མིང་ཅང་ཞེས་པའི་ཡན་ཉིའི་སྔ་མོ་ག་དང་མནའ་...
 འབྲེལ་བྱས་ཏེ། ཅིའུ་ལི་སྔ་མོ་ག་གི་མནའ་འབྲེལ་གཏོར་བ་དང་། དེ་ཆེས་ཡང་
 ཉོང་ཉིས་ཡན་ཉིའི་སྔ་མོ་ག་དབང་ཏུ་བསྟུན། ཉོང་ཉི་ནས་བཟུང་ཀྱལ་སྤྱིད་གཞན་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྔ་མོ་ག་ཆེན་པོའི་མནའ་འབྲེལ་གྱི་འགོ་གཙོར་བརྟུན་...
 པའི་ཐང་ཡའོ་དང་། ལུས་ཏུན། ཞ་ལུས་བཅས་གསུམ་པོ་ཆང་མ་ཉོང་དང་ཡན་
 ཀྱི་བྱ་རྒྱུད་ཡིན་པར་ཅིས་སྒྲུབ་ཡོད་ཏུང་། ལུས་ཏུན་ནི་ཏུང་དབྱི་ཞེས་པའི་རིགས་
 རྒྱུད་དང་ཞ་ལུས་ནི་ཆང་དང་ཞེས་པའི་རིགས་རྒྱུད་ཡིན་པའི་ཟེར་སྒྲུབ་འགའ་...
 བས་ཀྱང་ཡོད། འགལ་ཁྱར་གནས་པའི་གནའ་སྔ་མོའི་བཤད་སྒྲུབ་དེ་ཆའི་ཐོག་
 ནས་གཅིག་བྱས་ན་འབྲུང་ཁྱེད་མི་འདྲ་བའི་ཏུས་རྒྱུད་ཀྱི་སྔ་མོ་ག་ནམས་སུན་མོང་...
 ཆོགས་པ་བརྟན་པོ་ཞིག་ཏུ་འབྲེལ་ཏེ་སུན་མོང་གི་མེས་པོ་གདོད་པའི་གོ་རིམ་...
 མཆོན་པ་རེད།

སྤྱི་མོའི་སྒྲིབ་ཀྱི་དུས་རབས་ཉིད་གཅིག་པར་སྤྱི་མོའི་དུས་དབུས་དཀྱིལ་ཡུལ་
 གྱུར་གདོད་མའི་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ལྷན་ལུགས་མཆུག་འབྱེད་ཏེ། གྲུལ་རིམ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
 བེས་རིག་གི་སྒྱུ་རིངས་མ་ཆུང་འདྲ་བར་རྒྱུད་དང་སྤྱད་རྒྱུད་ཀྱི་མ་གཞིའི་སྤྱོད་དུ་གི།
 དེའི་སྐབས་སུ་ཞ་ཅང་ཀྱོའུ་རྒྱལ་རབས་གསུམ་སྤྱོད་དུ་བྱུང་ཞིང་། ཞ་རྒྱལ་
 རྒྱུད་ནི་རྒྱལ་པོ་ཏ་ཡུས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་དང་། ཅང་རྒྱལ་པོའི་མེས་པོ་ནི་མ་གཞི་
 བས་ཤར་གྱི་དུང་དབྱི་རིགས་ཡིན་ཞིང་། ཀྱོའུ་རྒྱལ་པོས་རང་ཉིད་ཀྱི་མེས་པོ་ནི་
 ཞ་རིགས་རྒྱུད་ཅ་ཞེས་ཡིན་ཟེར་ཅུང་། ཅང་དང་ཉི་རིགས་པར་དུ་འབྲེལ་བས་
 སྤྱད་མཁན་ཆའང་རིགས་དང་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པའི་རུས་རིགས་གིག་ཡིན།
 ཉིང་ཉི་ཞེས་པ་དེ་སྤྱིའི་མེས་པོར་བརྟེན་ཅུང་དོན་དམ་དུ་སྤྱོད་ཤོག་མི་འདྲ་བ་ནས་
 བྱང་བའི་མི་རྣམས་མ་ཆུང་འབབ་རྒྱུད་དང་མ་ཆུང་ཆུ་ལག་འབབ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་ཆའི་
 ས་ཁུལ་དུ་འཇོག་མེད་པོ་རྒྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། འཐབ་རྩོད། མཉམ་འབྲེལ་
 བཅས་བྱས་མཐར། ཡུན་མང་གི་ཚོགས་པ་བརྟན་པོ་ཞེས་དུ་བྱུང་། ཡུན་ཆིའུ་དུས་
 སུ་སྤྱི་མོའི་ཆེ། “ཏ”དང་“ཞ”ཞེས་པ་དེ་སྤྱི་མོ་འཛོད་པའམ་“ཏ”ཞེས་ལྟན་དུ་
 སྤྱིལ་ནས་འཛོད་པའི་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་མིང་བྱུང་ཞིང་། དེ་དུས་ཏ་ཞ་དང་རིགས་
 རྒྱུད་གཞན་པའི་པར་གྱི་ཁྱད་པར་དང་མཚོག་དམན་གྱི་འདྲ་ཤེས་རིམ་བཞིན་ཆར།
 འོན་ཀྱང་དེ་དུས་ཏ་ཞ་རིགས་དང་དབྱི་མན་ཅུང་ཉི་ཞེས་པའི་རིགས་བཞིའི་པར་
 དབྱེ་བ་འབྱེད་པའི་ཆད་གཞི་ནི་རུས་རྒྱུད་དང་རིག་གནས་གཉིས་གཤམ་ཆེ་རུང་
 གཅིག་པར་འཇོག་པ་དེ་ཡིན་ཅུང་། རིག་གནས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་གནད་ཆེ་བར་བརྒྱང་
 བས། ཡུན་ཆིའུ་དུས་སྐབས་སུ་གྲུས་སྤུལ་དང་རྒྱན་གྲོས་སྤུལ་གྱི་རྒྱན་པས་རུས་
 རྒྱུད་ཀྱི་མཚོག་དམན་མན་རྒྱན་འཕྱར་ཞོག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ཡུན་ཆིའུ་
 དུས་སྐབས་ཤིལ་པོར་དབུས་དཀྱིལ་ཡུལ་གྱི་ཁོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕུན་རྒྱལ་པོ་དེ་ཚོས་
 སར་བཞིན་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ལྷུང་གྱི་ཅུང་རིགས་གྲུས་སུ་བརྟེན་ཏེ་མཉམ་གཤིབ་
 བྱེད་པར་འཇོག་གྱི་ཡོད་ནའང་། གྲན་གྲོའི་དུས་སུ་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་དེ་གི་ཕྱི་ཆེ་

དང་། ཡན། གཤི། ལ། ཉན་བཅས་དང་ལྷན་དུ་ཅ་ཞུ་རིགས་ཀྱི་བྱས་སུ་
 བཅིས་པ་མ་ཟད་ཅ་ཞུ་ཞི་ཀླུ་ཕྱན་སྟོབས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན་ཞིང་། དེ་མིན་
 ལྷན་ཆིལ་དང་ལྷན་གྱི་དུ་ལ་སུ་དབུས་དཀྱིལ་ཡུལ་གྱི་ཁོངས་སུ་སྐབས་པའི་རིང་
 རྒྱུད་གཞན་དག་ནམས་རིམ་བཞིན་ཅ་ཞུ་རིགས་དང་འབྲེལ་པ་རེད། སྤྱི་ལོའི་སྤྱན་
 གྱི་ 221 ལོར་གོང་མ་ཆེན་མི་ཉོང་གིས་ཅ་ཞུ་ཀླུ་ཕྱན་ཀླུ་ཁབ་ནམས་ལྷར་མིང་
 བཏང་སྟེ། ཀྱང་གོའི་ལ་རྒྱས་ཐོག་དུ་ཀྱང་དབྱང་དབང་ཆ་གཅིག་སྤྱད་ཀྱི་གོང་མས་
 མིང་དབང་སྤེར་གཙོད་བྱེད་པའི་གཅིག་ལྷར་ཀླུ་ཁབ་དང་པོ་བཅུགས་པ་དེ་ནི་ཅ་
 ཞུ་རིགས་མང་གཞི་བརྟན་པོ་ཆགས་པའི་ཆ་རྟེན་འོག་དུ་གཞི་ནས་བྱུང་པའི་གཅིག་
 ལྷར་ཞིག་རེད།

ཆེན་མི་ཉོང་གིས་གཅིག་ལྷར་བྱས་རྗེས་ཅ་ཞུ་རིགས་ཞེས་པའི་མིང་དེ་སྤར་
 བཞིན་སྤྱད་ཀྱི་ཡོད་ཅུང་། མཐའ་འཁོར་གྱི་མི་རིགས་ཁག་དབེར་ན་ལྷང་རྒྱུ་རིང་
 དང་། རྒྱབ་རྒྱུད་གྱི་མི་རིགས་གཞན་དག་ཁག་གིས་ཆེན་ཀླུ་རབས་རྒྱབ་པ་ནས་
 ཉན་ཀླུ་རབས་བར་སྤར་བཞིན་དབུས་དཀྱིལ་ཡུལ་གྱི་མི་དམངས་ལ་“ཆེན་མི”
 ཞེས་འཛོད་ཅིང་། ཉན་ཀླུ་རབས་དང་ལྷག་པར་དུ་ཀླུ་རབས་ལྷོ་མ་དང་བྱང་
 མའི་རྗེས་སུ་མཐའ་འཁོར་མི་རིགས་ཁག་གིས་དབུས་དཀྱིལ་ཡུལ་གྱི་མི་དམངས་ལ་
 གཞི་ནས་“རྒྱ་མི”ཞེས་འཛོད་པ་མ་ཟད། དབུས་དཀྱིལ་ཡུལ་གྱི་མི་དམངས་ཀྱིས་
 ཀྱང་རིམ་བཞིན་རང་ཉིད་ལ་“རྒྱ་མི”ཟེར་གྱི་ཡོད་པར་བརྟེན་“རྒྱ་མི”ཞེས་པ་དེ་ཅ་
 ཞུ་ཞེས་པའི་ཆབ་དུ་ལྷུར་ཏེ། ཀྱང་གོའི་མི་རིགས་གཙོ་བོའི་བསྐལ་བ་རྗེ་མིང་
 བར་དུ་མི་འཇུར་པའི་མིང་ཞིག་ཆགས་པ་རེད།

ཆེན་དང་ཉན་ཀླུ་རབས་ནས་ཆིང་ཀླུ་རབས་བར་གཅིག་ལྷར་དང་།

ཁ་བྲལ། སྤར་ཡང་གཅིག་ལྷར་བཅས་ཡང་སྐར་སྐར་སྐར་སྐར་ཐོངས་མང་པོ་བྱང་
 ཅུང་། སྤྱི་ལོའི་འཕེལ་ཁྱུགས་ནི་ཉིན་བཞིན་གཅིག་ལྷར་ཆད་མཐོན་པོ་ཡོད་པའི་མི་
 རིགས་མང་པོའི་ཀླུ་ཁབ་ཅིག་ཆགས་འདྲེ་གི་ཡོད་པ་དེ་རེད། ཀླུ་རབས་ཅི་འདྲ་

འཕོ་འགྱུར་བྱུང་ན་འདྲ་འདྲ། དབང་ལྷན་ཕྱེད་མཁན་མི་རིགས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་དང་
 ཡང་ན་གངས་ཉུང་མི་རིགས་སུ་ཡིན་ན་འདྲ་འདྲ། གཅིག་གྱུར་དང་ཡང་ན་ཁ་བྲལ་
 བའི་གོང་མའི་སྤྱི་དགུང་གིས་དབང་ལྷན་ཕྱེད་པའི་བྱུང་ཁོངས་སུ་སྤྱིར་བཏང་བྱ་
 མིས་གངས་མང་བ་ཟིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་
 གནས་བཅས་འཕེལ་བྱས་གཏོང་བར་སྟོན་འགྲོའི་རྣམས་པ་དང་གཙོ་བོ་ཁྱིམ་གྱི་རྣམས་པ་
 མོན་ཡོད་པ་རེད། གཅིག་གྱུར་དང་མི་རིགས་མང་པའི་ཀྱང་གོ་འདྲི་འཕེལ་བྱས་
 འགྲོ་བའི་གོ་རིམ་ནང་དུ་མཐའ་ཁྲལ་གྱི་མི་རིགས་ཁག་ལྷན་ཆད་མེད་པར་“ནང་”
 རིགས་སུ་མངའ་བལྟ་”དང་། མི་རིགས་ས་ཁྲལ་ཅུན་ཞན་ལམ་ལུགས་སུ་བསྐྱུར་བ།
 མཐའ་ཁྲལ་གྱི་མི་རིགས་འཛོར་ཆེན་ནང་ལོགས་ས་ཁྲལ་དུ་གནས་སྡོས་བཅས་བྱས་
 མོག་ ལུན་རིང་མཉམ་དུ་གཤིབ་པའི་དབང་གིས་མང་ཆེ་བ་ཀྱི་རིགས་སུ་གྱུར། ཁ་
 ཤས་ཀྱིས་སྐར་བཞེན་རང་ཉིད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་བཟུང་མོག་ ཀྱི་རིགས་དང་མི་
 རིགས་གཞན་པའི་གདུང་རྒྱུད་དང་རིག་གནས་དང་ལེན་བྱས་སྟབས། ནང་ལོགས་
 ས་ཁྲལ་དུ་ཁ་བྱམས་པའམ་མཉམ་དུ་འདྲིས་ནས་སྤྱོད་མཁན་གངས་ཉུང་མི་རིགས་
 ཆགས་པ་རེད། སྤྱགས་གཞན་ཞིག་ནས་རིམ་བྱུང་བྱུང་རབས་སུ་ཀྱི་རིགས་མང་པོ་
 ཞིག་དམག་དབང་བཅའ་སྤྱོད་དང་། དམག་སྤྱོད་ས་སྡོག་ ལུལ་མི་གནས་སྡོས།
 བྱུང་འབྱུང་ལུལ་བྱོལ། འཛིན་བཟུང་བཅས་བྱས་པ་བརྒྱུད་ནས་མཐའ་ཁྲལ་ས་
 གནས་ཁག་དུ་སྡོམས་ཏེ། ལུལ་དེ་གའི་མི་རིགས་ཁག་དང་སྡོལ་མར་འདྲིས་སྤྱོད་
 བྱས་སྟབས་ལུལ་དེ་གའི་མི་རིགས་སུ་གྱུར་ཞིང་། དེ་དག་ནང་ནས་མང་བྱུང་རབས་
 སུ་བྱང་ཤར་གྱི་པོ་ཉའི་བ་དང་སྟོ་རུབ་ཀྱི་ནན་གའོ་བ། བའོ་བྱུང་རབས་ཀྱི་ཆི་
 ཏན་བ། ཆིང་བྱུང་རབས་མོག་མའི་སྐབས་ཀྱི་མན་རྩ་བ་སོགས་ཆང་མ་ཀྱི་རིགས་
 འཛོར་ཆེན་བསྟེ་ལེན་བྱས་ནས་འཕེལ་བྱས་བྱུང་བ་ཤི་སྟག་རེད། དེར་བརྟེན། ང་
 ཆོས་ཀྱི་རིགས་འཕེལ་བྱས་འགྲོ་བའི་གོ་རིམ་ནང་དུ། ཡིག་རིགས་མོག་ནས་མཐོང་
 བྱ་ཡོད་པའི་ཀྱང་གོའི་གནའ་པོའི་མི་རིགས་སྟོ་ཆོགས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་དང་རིག་.....

གནས་པལ་ཆེ་བ་དང་ལེན་བྱས་པ་དང་འདྲིས་པ་མ་ཟད་ཁ་གསལ་བྱ་དེ་རྒྱ་རིགས་
 ལྷ་འདྲིས་པ་དང་། རྩས་མཚུངས་སུ་ཀྱང་གོའི་དེང་སང་གི་མི་རིགས་གཞན་དག་
 ཁག་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་གོ་རིམ་ནང་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་དང་རིག་གནས་...
 དང་ལེན་བྱས་ཡོད་པ་དེ་ཅས་བཤད་ཆོག གདུང་རྒྱུད་དང་རིག་གནས་ཐོག་ཕན་
 ཚུན་འདྲིས་པ་དང་། རྩབ་རུལ་ཐོག་ཕན་ཚུན་བསྐྱེད་ནས་འདྲིས་སྤྱད་བྱེད་པ་དེ་
 བྱི་ཀྱང་གོའི་མི་རིགས་ཁག་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་
 རིགས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་ཁྱད་ཆོས་ཏེ་ཅང་གསལ་པོ་ཞིག་དེ།
 མཉམ་འདྲིས་མཉམ་གསལ་དང་སྤྱིར་བཏུ་ལྷན་དུ་འཇུག་ནས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་...
 བའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་བྱི་རྒྱ་རིགས་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་སྟོབས་ཀླུགས་ཆེ་ཏེ་འགྲོ་བྱུང་...
 བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གལ་ཆེན་ཡིན་པ་མ་ཟད། གནའ་རབས་ཀྱི་ཤེས་རིག་རྣམ་པར་བྱ་
 བ་ཞིག་གསར་གཏོད་བྱེད་བྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པའང་སྟོན་མེད་...
 དེ།

རྒྱ་རིགས་ནི་སྤར་ནས་བཟུང་དཀར་ལས་རྒྱག་བྱུང་ལ་བརྩན་བསྐྱེད་མཁས་པ་
 དང་གསར་གཏོད་ཀྱི་སྤར་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུག་བའི་ཐོག་ནས་སྤར་བྲགས་ ཡོད་པ་ཞིག་
 ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་རིགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ནི་ཞིང་ལས་གཙོ་བོར་བཟུང་ཐོག་བྱིས་རྒྱ་
 ཞོར་ལས་ཀྱང་སྤེལ་བའི་“སྤྱི་བས་ཚོ་ལས་དང་བྱད་མེད་ཀྱིས་འཐག་ལས” བྱེད་...
 སྤེལ་ཀྱི་རང་བྱུང་དཔལ་འབྱོར་ཡིན་པ་དེས་ཀྱང་གོའི་གནའ་རབས་སུ་ཐོག་མཐའ་...
 བར་གསུམ་དུ་ཀླུགས་ཆེ་ཐག་ཆད་བཟུང་མཆིས། ཞིང་ལས་དང་ལག་ཤེས་བཟོ་
 ལས་དང་རྒྱས་ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་ཆང་གཞིའི་ཐོག་གནམ་རིག་ལག་རྩལ་དང་། རྩས་
 རིག་གསེར་རིག་ཞིང་ལས་རིག་པ། བཟོ་རིག་པ་སྐབས་ཆང་མ་འཇམ་ཁྱིང་གི་
 ཤེས་རིག་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་དུ་འདྲ་སྤྱད་རྣམ་པར་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཐོག་བྱ་བཟོ་
 རྩལ་དང་། པར་འདབས་ལག་རྩལ། དར་སྤྱད་བྲགས་རྩལ། དཀར་ཡོལ་སྤྱད་
 ཆས་སྐབས་གསར་གཏོད་བྱས་པ་དང་། མེ་རྩས་དམག་འཐབ་བྱེད་པར་སྤྱད་པ་

དང་ཕྱགས་སྟོན་འཁོར་ལོ་མཚོ་འབྲུལ་དུ་སྒྲིད་པ་བཅས་ཀྱི་དབང་གིས་འཛམ་གླིང་གི་རིག་གནས་དང་ཆོ་རིག་ལག་ཅུལ་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བར་བྱས་ཆེས་བྱུང་དུ་...
 འཕགས་པ་བཞག་པ་དང་འབྲེལ། གནའ་རབས་སུ་ཆོང་ལས་ཀྱང་འཕེལ་རྒྱས་ཆད་ངེས་ཅན་ཞིག་བྱུང་བ་སྟེ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཐང་དང་སྤང་རྒྱལ་རབས་ནས་བཟུང་“ར་དང་རྟ་བུ་ཆོང་རྒྱག་པའི”ནྟམ་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་བའི་མི་རིགས་པར་དཔལ་འབྱོར་སྤེལ་ངེས་བྱེད་སྤེལ་བྱུང་བ་དེ་རྒྱ་རིགས་དང་སྤུན་རྒྱའི་མི་རིགས་ཁག་པར་དཔལ་འབྱོར་ཐོག་ཕན་ཚུན་ཁ་གསལ་དང་སྤེལ་ངེས་བྱེད་པའི་འབྲེལ་བའི་...
 རྟགས་མཆན་གསལ་བོ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། མི་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་མི་རིགས་ཁག་དང་རྒྱ་རིགས་པར་དངོས་ཐོག་བུ་ཆོང་གཙོ་བོ་དམངས་ཁྲོད་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཆོང་ལས་དར་བ་དེས་ཞིང་ལས་དང་ལག་གིས་བཟོ་ལས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བར་ཕན་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་དཀྱིལ་དང་དུས་མཚུག་དུ་མ་ཙེང་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་གུ་ཐོན་ཟིན་པ་རེད།

ཁོང་བཤད་མདོར་ན་རྒྱ་རིགས་ནི་ཆོན་རྒྱལ་རབས་སྟོན་ཀྱི་ཏུ་ཞ་རིགས་...
 ཀྱིས་སྟག་གིང་བྱས་དེ་ཆོན་དང་ཏན་རྒྱལ་རབས་དུས་སུ་གཅིག་ཡུར་གྱི་མི་རིགས་...
 ཀྱི་སྤུན་མང་ཆོགས་པ་བརྟན་བོ་ཞིག་ཆགས་པ་དང་། དེ་ཆེས་ཡང་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་གདུང་རྒྱུད་དང་རིག་གནས་ཟམ་མི་ཆད་པར་བསྐྱེད་ལེན་བྱས་མཐར།
 གནའ་རབས་ཀྱི་ཤེས་རིག་འོད་སྟོང་འཕྲོ་བ་དང་མི་བྱངས་མང་པའི་མི་རིགས་སུ་...
 འཕེལ་རྒྱས་སྤང་བ་ཞིག་རེད། རྒྱ་རིགས་དང་ཀྱང་གོའི་མི་རིགས་གཞན་པ་ཁག་ནྟམས་ལོ་སྟངས་ལྟག་མང་པའི་ནང་ལུན་རིང་མཉམ་གཤིབ་དང་འགྲོ་ཞོང་བྱས་པ་མ་...
 ཟད། ལྷག་པར་དུ་ཡོན་མིང་ཆིང་རྒྱལ་རབས་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་རྒྱལ་ཡོངས་གཅིག་ཡུར་དུས་རབས་དུ་མར་བྱུང་བའི་རྒྱན་གྱིས་བྱེད་ལོ་ལྷུལ་གྱི་ཐོག་མི་རིགས་ཁག་ཕན་ཚུན་པར་འབྲལ་ཐབས་མེད་པའི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་དང་། རིགས་རྒྱུད་ནང་དུ་སྐྱེ་ཡང་འདྲིས་ཡོད་པ་ཞིག་

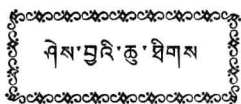
ཏུ་གྱུར།

ཀྱི་རིགས་ནི་གསར་བརྗེ་གི་སྐོར་ཀྱན་ལྟ་བུ་ལོ་མི་རིགས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན་ཞིང་།
ཀྱི་རིགས་ཞིང་པས་སྤར་ཞིང་པའི་འོས་ལངས་ཆེ་ཆུང་གཉེན་པོ་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོ་་་་
བྱས་ཏེ་བཀས་བཀོད་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་གཉེན་གཤམ་ལ་འགོག་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱང་བ་དེ་་་་
དག་ནང་ནས་ཞིང་པའི་འོས་ལངས་གྲངས་མང་པོ་ཞིག་ལ་མི་རིགས་མང་པོ་ཞུགས་
པ་དང་། ཡང་ཞིང་པའི་འོས་ལངས་འགའ་ནི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱིས་འགོ་
གཙོ་བྱས་པ་དང་ཀྱི་རིགས་མི་དམངས་ཞུགས་པ་ཞིག་རེད། མི་རིགས་གཉེན་
གཤམ་ལ་ཀྱི་རིགས་མི་དམངས་ཀྱིས་ཀྱང་དཔལ་ངར་ཆེན་པོས་འགོག་ཀྱིས་བྱེད་་་་
ཀྱང་བ་དཔེར་ན། མིང་རྒྱལ་རབས་ལྷ་གེང་ཁྲིང་ཀྱང་གིས་འགོ་ཁྲིད་གནང་བའི་
ཏྲ་ལན་བ་མཐར་སྐྱོད་བཟང་ནས་ཐའེ་ལན་ཆུང་ལེན་པའི་འཐབ་ཚུད་དང་། ཆིང་
རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་འགོ་གོང་མ་ཁང་ཞིའི་དུས་ལྷ་ཡ་ཁེ་ས་ལྷ་འགོག་ཀྱིས་དམག་
འཐབ་བྱེད་སྐབས་ཏྲ་ལྷང་ཅང་གི་མི་རིགས་ཁག་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་འག མན་རྒྱ་རིགས་
དང་། ཀྱི་རིགས། དེ་མིན་རྒྱ་ཅན་སྐགས་ས་ཁུལ་གྱི་མི་རིགས་བཅས་ཞུགས་པའི་
ཆིང་གོང་མའི་སྤྱིད་གཞུང་གི་དམག་དཔུང་གིས་དམག་གྲངས་གཅིག་ལ་ཏྲ་ཏྲ་ཨ་
གོ་མི་མེར་སྲེལ་མཁན་མཐར་སྐྱོད་བཟང་བ་སྐགས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། བཅན་
འཛུལ་ལ་རྩོ་ཀྱིས་བྱེད་པའི་དམག་འཁྲུག་ལ་རྒྱལ་ཁ་སྐོབ་པ་དེ་དག་ནས་གནའ་་་་
རབས་ཀྱང་གོ་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ཀྱིས་སྤྲོ་ཨོང་དུ་དཔལ་ངར་ཆེན་་་་
པོས་བྱི་དགྲར་འཐབ་ཚུད་བྱས་པའི་སྤྱིང་སྤྱོད་མཚན་ཡོད་པ་རེད།

1840 ལོ་ནས་བཟུང་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལྷགས་ཀྱང་གོར་ནང་འཛུལ་བྱས་་་་
པར་བརྟེན། ཀྱང་ཏྲ་མི་རིགས་ཁག་གི་རྩ་བའི་ཁེ་ལན་གྱི་ནང་གནས་འབྲེལ་བ་
དང་གོང་བྱ་ཉིལ་པའི་རང་བཞིན་དེ་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལྷགས་ཀྱི་བཅན་འཛུལ་གྱི་་་་
མདུན་དུ་རིམ་གྱིས་གསལ་པོར་མངོན་ཞིང་། ཏྲ་རབས་ལྷ་བཅན་ཀྱིས་རྒྱལ་གཅིས་
ཀྱི་འཐབ་ཚུད་གཞི་ཁྲོན་ཆེན་པོ་སྤྲོ་ཆོགས་ཅང་མ་དང་སྐག་རྒྱ་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་་་

དང་པ་མ་ཟད་མི་རིགས་མང་པོ་ཞུགས་ནས་བྱས་པ་ག་སྟག་ཡིན་མོད། འོན་
 ཀྱང་། མི་རིགས་ཁག་མ་བསྐྱལ་དང་སྐངས་ཀྱིས་མཉམ་འབྲེལ་བྱང་བ་དེ་ནི།
 ཀྱང་གོ་གྲང་ཁན་དང་ཁོ་ནའི་འགོ་བློད་འོག་དང་མར་ཁེ་མི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་་་
 དང་མཐོ་ཙེ་དྲུང་དཔོངས་པའི་སྤྱབ་སྟོན་འོག་གཞི་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱ་རིགས་མི་་་
 དམངས་དང་སྤྱན་རླུང་མི་རིགས་ཁག་གི་རང་རྟོགས་ལྡན་པའི་རིམ་འཛིན་ཞིག་དྲུ་
 འཕྱར་བྱུང། དམངས་གཙའི་རིང་ལུགས་གསར་པའི་གསར་བཞུགས་དྲུས་རིམ་དུ།
 བང་ཁུལ་དུ་བཀག་བཞུགས་འཛིན་གྱི་མི་རིགས་གཉེན་གཤོན་ལམ་ལུགས་ལ་རོ་་་
 གོལ་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་ནང་མི་རིགས་ཁག་འདྲ་མཉམ་ཡོང་བ་བྱས་པ་དང་། ཕྱི་ཕྱིར་
 སུ་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་དབང་རྒྱུར་དང་བཅན་འཕུལ་ལ་རོ་གོལ་བྱས་ནས་་་་
 ཀྱང་རྩ་མི་རིགས་ལ་བཅིངས་འཁྲོལ་མཐར་ཕྱིན་མོལ་བ་བྱས་པ་དེ་ཀྱང་གོ་གྲང་་་་
 ཁན་དང་གི་འགོ་བློད་འོག་རྒྱ་རིགས་མི་དམངས་དང་སྤྱན་རླུང་མི་རིགས་ཁག་གི་་་
 སྟན་མོང་གི་བྱ་སྤྱད་ཀྱི་ཅ་འཛིན་དུ་བྱུར་པ་རེད་ལ། ཏག་ཏག་དང་གི་འགོ་བློད་
 འོག་ཀྱང་གོའི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ཀྱིས་དྲུས་ལྡན་རིང་པོའི་ནང་ལྟན་དུ་་་
 འཐབ་རྩེད་བྱས་མཐར། གཞི་ནས་ཀྱང་རྩ་མི་དམངས་ཁྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཐབས་
 ཆེན་འདི་ཉིད་གསར་སྤྱོད་བྱུང་བ་བྱང་བ་རེད།

(མངོས་ལྡན་ལྟ་མོས་བསྟར་)

རྒྱ་ཡིག་(夏) ཞེས་པའི་སྤྱི་ཉིད་པར་“ཅ”ཞེས་བཟུགས་པས་བོད་སྐད་དུ་
 གཡར་ནས་“ཁྱ”ཞེས་འབོད་པ་དང་། གནའ་རབས་སུ་རྒྱ་རིགས་ཀྱིས་ཁྱོན་ཆས་
 གཙའ་བོ་གོས་ནག་པོ་བྱེད་པས་“རྒྱ་ནག”ཅས་ཐོགས།